

Європейська система індикаторів стану розвитку туристичної діяльності

Аналіз наведених вище документів ЄС дозволяє констатувати, що керівні органи співтовариства розглядають макроекономічне регулювання туризму як цілеспрямований вплив в інтересах суспільства у цілому на процеси формування і підтримки туристично-рекреаційного середовища, регулювання обсягів і напрямів туристичних потоків, створення туристичної інфраструктури, охорони рекреаційних ресурсів, організації відпочинку та оздоровлення населення, підготовки кваліфікованих кадрів для рекреаційно-туристичної діяльності.

Необхідність макроекономічного регулювання туризму обумовлена тим, що ринкове саморегулювання не здатне забезпечити баланс інтересів держави, місцевих громад, підприємців і працівників туристичної сфери, різних груп туристів стосовно економічної ефективності, соціальної результативності, збереження природи і культурної спадщини. Тому Стратегія розвитку туризму у ЄС передбачає розбудову механізму макроекономічного регулювання туризму на засадах як встановлення загальних правил функціонування, так і певну свободу господарської діяльності за умов взаємодії зацікавлених сторін .

Механізм макроекономічного регулювання туризму, як різновид механізму управління, являє собою систематизований набір (систему) елементів (органів, засобів і способів) для виконання певних управлінських дій. Система органів регулювання туризму в ЄС ґрунтується на притаманній європейській соціально-орієнтованій ринковій економіці моделі управління, заснованій на співробітництві державних і недержавних інституцій. Вислів «державно-приватне партнерство» у наведених документах ЄС не застосовується, тому що запроектована модель управління виходить за його межі і передбачає також широку участь громадських організацій – профспілкових, культурних, екологічних, спортивних тощо.

Макроекономічне регулювання туризму в ЄС здійснюється перш за все за допомогою таких господарських важелів:

- гроші (цільові бюджетні асигнування, субсидії та дотації на розвиток туристичної інфраструктури, збереження навколишнього середовища, культурної та історичної спадщини);
- податкові пільги і преференції, кредити, підтримка соціального туризму, стимулювання туризму в період «низького сезону» шляхом різного роду знижок, пільг тощо.

Інвесторам надаються пільговий податковий режим і пільгові ставки амортизаційних відрахувань. У деяких країнах практикується звільнення від податку на прибуток у перші роки діяльності підприємств, а також зменшення податку на додану вартість. Надаються також митні пільги (аж до звільнення від сплати мит) під час ввезення обладнання для готелів і туристичних транспортних засобів. У деяких європейських країнах до 20% доходу від послуг, наданих іноземним туристам, звільняється від податку на прибуток.

Країни Європейського Союзу проводять політику, спрямовану на зрівняння ПДВ на туристичну і готельну діяльність, ставка якого варіюється від 6 до 25%. У Німеччині та Люксембурзі встановлений усереднений ПДВ розміром 15%, у Данії та Швеції найбільша ставка ПДВ - 25%. ПДВ на розміщення в Іспанії становить у середньому 7% і залежить від категорії готелю, витрат на харчування (ресторанні послуги), оренду автомобілів - 16%. У Греції ПДВ на розміщення і харчування складає 8%, і урядом розроблена система знижок турфірмам, які здійснюють прийом у несезонний період. У Франції ПДВ на туристичну діяльність у середньому становить 10%, в тому числі на послуги розміщення – 6%, на послуги харчування - 19%. У Австрії ПДВ на послуги розміщення та харчування встановлені на рівні 10%. Однак, згідно з Федеральним законом про туристський податок, усі туристські підприємства платять місцевий збір за проживання одного туриста (на території громади - громаді, а на курортах - у курортний фонд).